

28

Yttrande över motion
2020:68 av Rolf Lindell
m.fl. (S) angående
vårdlokalsbehovet i
Region Stockholm
HSN 2021-0095

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utredning och beställarstöd
Thomas Österberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-23

HSN 2021-0095

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2020:68 av Rolf Lindell m.fl. (S) angående vårdlokalsbehovet i Region Stockholm

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2020:86 om vårdlokalsbehovet i Region Stockholm. I motionen föreslår Rolf Lindell m.fl. (S) att låta utreda vårdlokalsbehovet på kort och lång sikt. Det föreslås även att konsekvensanalyser ska genomföras avseende vad respektive fastighetsförsäljning innebär för regionen ur ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv. Motionärerna föreslår också att behålla tomträtt vid försäljningen av Sabbatsberg för att säkra att vård kan bedrivas på fastigheten samt att återföra 200 geriatriska vårdplatser på Dalens sjukhus.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:68 av Rolf Lindell m.fl. (S) angående vårdlokalsbehovet i
Region Stockholm

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:68 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Rolf Lindell m.fl. (S) skriver i motionen om behovet av att det inom regionen bör tas fram aktuell analys över vårdlokalsbehovet, på såväl kort som lång sikt, i Region Stockholm. Motionärerna menar att flera

omvärldsfaktorer, däribland följdverkningar från coronapandemin, har gjort att behovet av en sådan långsiktig analys ökat. Författarna till motionen anser även att en konsekvensanalys ska genomföras avseende vad respektive försäljning innebär för regionen ur ett ekonomiskt och ett verksamhetsmässigt perspektiv.

Överväganden

Hälso- och sjukvårdsnämnden delar motionärernas syn att det behöver genomföras konsekvensanalyser inför fastighetsförsäljningar och även bör tas fram utförliga analyser av vårdlokalsbehoven ur ett systemperspektiv. En djupare analys av vårdlokalsbehoven bör dock anstå till dess den pågående pandemin ebbat ut och det finns genomarbetade bedömningar av effekterna för vården.

Vad gäller analys av vårdlokalsbehovet beskriver hälso- och sjukvårdsnämnden detta årligen i samband med förslaget till genomförandeplan. Beskrivningen av behovet av om- och nybyggda vårdlokaler ingår även i hälso- och sjukvårdsförvaltningens förslag till utredningar och åtgärder i investeringsbudgeten som diskuteras tillsammans med Locum. Locum väger in behoven av nya och ombyggda vårdlokaler ur ett systemperspektiv för vården mot behoven av teknisk upprustning i det befintliga fastighetsbeståndet för att slutligen föreslå en investeringsbudget för beslut i fastighets- och servicenämnden och därefter i regionstyrelsen och slutligen i fullmäktige.

Ansvar för att ta fram underlaget till regionens investeringsplan har förändrats de senaste åren. Med utgångspunkt i beslutet om Framtidsplanen år 2011 tillskapades ett koncernövergripande programkontor. Programkontoret hade under åren 2011-2015 ansvaret för att leda genomförandet av FHS och säkerställa att vårdbehov och investeringar gick hand i hand. Detta resulterade i att ett omfattande investeringsprogram genomfördes.

Från år 2015 till juni 2017 övertogs ansvaret av regionledningskontoret (före detta Landstingsstyrelsens förvaltning) för att sedan överlämnas till HSN. I september 2018 beslutades om "Justering i investeringsplanen för vårdens investeringar för perioden 2019-2028", HSN 2018-0236. I ärendet ingick en utförlig analys av vårdlokalsbehovet i regionen. Från år 2019 är det Locum som initierar arbetet med investeringsbudgeten som sedan beslutas av fastighets- och servicenämnden.

Värdet av långsiktig planering när det gäller vårdbehov och behov av vårdlokaler kan inte underskattas. Mot bakgrund av detta har nämnden beslutat om att genomföra en långtidsutredning som har till uppgift att belysa förutsättningarna för hälso- och sjukvården år 2040. Arbetet med utredningen bedrivs i nära samarbete med en parlamentarisk grupp som består av två representanter från respektive parti. Slutrapport för arbetet är planerad till 2022.

Ansvar för att leda och samordna Region Stockholms strategiska fastighetsförsäljningar ingår, enligt reglementet, i regionstyrelsens övergripande uppgifter. Till hälso- och sjukvårdsnämndens uppgifter hör att ansvara för att hälso- och sjukvården utformas och anpassas till befolkningens behov på kort och lång sikt, så att en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen uppnås. En fastighetsförsäljning är en komplex process där flera olika parter i regionen ingår i den övergripande planeringen och där planering för vård behöver samordnas med fastighetsplaneringen.

Författarna till motionen menar att det ska genomföras en konsekvensanalys av vad respektive fastighetsförsäljning innebär för regionen ur ett ekonomiskt och ett verksamhetsmässigt perspektiv. HSN anser också att konsekvensanalyser är nödvändiga att genomföra inför försäljningar. Detta för att regionen ska kunna fatta beslut som långsiktigt stödjer utvecklingen för vården ur ett systemperspektiv.

Hur vårdlokalsbehoven kommer att se ut i spåren av coronapandemin är ovisst. Utvecklingen hittills under 2000-talet kan tala för att risken för epidemier och pandemier ökar. Samtidigt ses ett ökat antal äldre i Stockholm vilket medför att fler riskerar att bli allvarligt sjuka i infektionssjukdomar. För att kunna klara ett kraftigt ökat behov av sjukvård på grund av sjukdomsutbrott och pandemier kan det övervägas om viss beredskap bör byggas in i sjukvårdsstrukturen. Det är ännu för tidigt att avgöra vilken beredskap och omfattning som då skulle behövas och hur det påverkar behoven av vårdlokaler.

Ekonomiska konsekvenser

Yttrandet förväntas inte medföra några direkta ekonomiska effekter. Däremot kan ökad samordning av planerat vård- och lokalbehov bidra till mer effektivt utnyttjade vårdlokaler.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Yttrandet väntas medföra oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Yttrandet väntas medföra oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Miljökonsekvenser

Yttrandet väntas medföra oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser

Såväl en utförlig vårdlokalsanalys som konsekvensbeskrivningar inför fastighetsförsäljningar ökar initialt den administrativa bördan. Samtidigt kan den långsiktiga effekten bli minskad administration när det är tydligt för alla parter i Region Stockholm hur vårdbehoven ser ut.

Johan Bratt
Tf. Hälso- och sjukvårdsdirektör

Margareta Tufvesson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-03-23

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET

MOTION
2020-12-08

Motion av Rolf Lindell m.fl. (S) angående vårdlokalsbehovet i Region Stockholm

Det finns en principiell skillnad mellan hur Socialdemokraterna och den styrande moderatledda majoriteten ser på regionens innehav och förvaltning av vårdfastigheter. Moderaterna har under de senaste 14 åren backat allt mer från sitt politiska ansvar att säkerställa en tillräcklig mängd vårdplatser, sett över hela länet. Detta ansvar överlämnas istället ofta till marknaden. Den osynliga handen, som det ibland uttrycks, ska säkra att utbud och efterfrågan möts och att nya vårdfastigheter byggs. Problemet är att så inte självklart sker, och när det väl skett, så är det inte alltid i den utformning som kommit regioninvånarna bäst till gagn.

Här har vi socialdemokrater en helt annan syn på vad som är politikens ansvar och roll. Det är inte i första hand utbud och efterfrågan som ska mötas när det gäller offentligt finansierad sjukvård. Det är behovet som ska vara styrande, så är även lagstadgat. Det är vi, demokratiskt valda politiker, som har ansvaret att lyssna in, analysera behoven och i nästa steg fatta beslut. Den förskjutning vi har sett under de senaste 14 åren, där marknadskrafterna i allt högre grad blivit styrande, kan ses som en devalvering av det politiska ansvaret. Förskjutningen försvårar och förhindrar det ansvarsutkrävande som är ett kärnvärde i vår demokrati. Vi socialdemokrater vill återigen se en ordning där politiken tar kontrollen över planeringen för att säkra en god vård till alla invånare, oavsett var i länet man bor.

För att uppnå en klar bild av framtida behov krävs en uppdaterad analys av vårdlokalsbehovet i länet, på såväl kort som lång sikt. Vi socialdemokrater har länge lyft behovet av en sådan analys, och anser att den nu behövs mer än någonsin. Många omvärldsfaktorer har, och kommer få, stark påverkan på vilka vårdlokaler som kommer behövas när vi blickar framåt mot de kommande tio åren.

I detta sammanhang kan coronapandemins följdverkningar särskilt lyftas fram. Framtida osäkerhet om hur utvecklingen gestaltar sig, gör det särskilt angeläget att tillämpa en bred sökstrategi när det gäller viktiga satsningar. I ett sådant perspektiv är en analys av framtida samspel mellan det högspecialiserade sjukhuset Nya Karolinska Solna (NKS) och intilliggande fastigheter inom Gamla Karolinska (GKS) särskilt angelägen. Här finns väsentlig framtida potential för en internationellt betydelsefull utveckling av Life Science, samtidigt som det högspecialiserade NKS kan kompletteras med fastigheter för traditionell sjukvård, vilket av professionen ofta anges som

väsentligt för upprätthållande av kompetens, utbildning, forskning m.m. En försäljning av fastigheterna inom GKS skulle kunna omöjliggöra en sådan utveckling.

Parallellt med att en uppdaterad analys av vårdlokalsbehovet tas fram, bör flertalet planerade fastighetsförsäljningar dras tillbaka. Vi ser exempelvis att den moderatledda majoritetens planer på att sälja flera fastigheter inom psykiatriområdet kan komma att ge förödande konsekvenser om dem genomförs, eftersom vårdbehovet har utökats kraftigt. Även på geriatrikens område sker försäljningar utan långsiktiga konsekvensanalyser. Bromma sjukhus är ett sådant exempel, där ingen garanti finns att vården kommer att upprätthållas efter 5 år. Samtidigt har Dalens sjukhus med 200 planerade geriatrika vårdplatser försvunnit ur planeringen.

Försäljningar av vårdfastigheter har under de senaste fjorton åren skett allt för lättvindigt, med bristande konsekvensanalyser och ibland mot förvaltningens rekommendationer. Det kan finnas goda skäl för försäljning, exempelvis att regionen efter analyser bedömer att behovet av lokalerna för vårdens räkning är obefintligt på kort och lång sikt. Detta måste dock vara väl utrett och fastlagt innan försäljning genomförs.

Med bakgrund i ovanstående föreslår vi regionfullmäktige besluta:

- att tillsätta en utredning som analyserar vårdlokalsbehovet i länet på kort och lång sikt
- att en konsekvensanalys ska genomföras avseende vad respektive försäljning innebär för regionen ur ett ekonomiskt och ett verksamhetsmässigt perspektiv
- att avföra de delar av Gamla Karolinska som bedöms vara lämpliga för framtida användning för sjukvårdsändamål, inklusive forskning, utbildning och kompetensutveckling samt eventuellt behov av personallägenheter, från försäljningslistan
- att inte inleda försäljning av Söderbymalm 3:401, Söderbymalm 3:241, Grimman 2, Grimman 3, Borrsvängen 9 samt Pilträdet 8
- att långsiktigt säkerställa att vård ska bedrivas på marken för fastigheten Sabbatsberg 16 genom att behålla tomträdden vid försäljning av del av Sabbatsberg 16

att återföra Dalens sjukhus med 200 geriatrika vårdplatser i investeringsplanen

Stockholm den 30 november 2020

Rolf Lindell (S)

Sven-Inge Nylund (S)

Lowisa Anderzon (S)

Carina Paulsson (S)